

אמש בתיאטרון

מיכאל הנדלזלץ

לשים את השואה
במקומה

החורגת מספרת על פיהם איזה הבזק מימי הישרדותה. לא הדברים הנוראים; להיפך, איזו אנקדוטה צדדית, דווקא עם סוף טוב איכשהו. ודווקא זה מביע בצורה המדויקת ביותר את מה שאי אפשר לספר משם.

יש באירוע בימתי זה, שנעשה במקצועיות עילאית, עם חפציים, בוכות, הקרנות, מוסיקה, תאורה, אוכל וגם משחק, יותר ממדים של גילוי עריות אמנותי שניתן לתאר. זה הכי אמיתי והכי מלאכותי שאפשר. במרכז ניצבת דמותה של אגי יואלי, שניחנה באישיות מרכז אירופאית שפויה באופן חולני, שעברה את הנורא שאנחנו לא יכולים להבין, ומסוגלת לשים את השואה בפ"רופורציה, במגירה הנכונה לה, עם המידה הנכונה של אירוניה והומור, בורחת מהדיוק ולכן מדויקת באופן מצמרר.

יש בהצגה הזו יותר מדי רבדים משניתן לתאר בביקורת קצרה, והיא משוכללת בתוך עצמה כמותו בצל שפר גינט מקלף כדי למצוא את המשמעות. כאן רק אתפעל מן היכולת של נעמי יואלי להיות הכי טבעית שאפשר ולעצב דמות באופן הכי מדויק שאפשר להעלות על הדעת.

זה היה ממש מה שרופא מרכז אירופאי היה רושם לפ" ציינט שמתלונן על הצפת שואה שימושית.

הזירה הבין תחומית מציגה "אקס חמותי החורגת", עבודה בימתית מאת נעמי יואלי בהשראת אגי יואלי. עיצוב חלל ואביזרים: הדס עפרת. מוסיקה: יוסי מר חיים. תיעוד ועריכת וידאו: אורי יואלי. עיצוב תאורה: אורי רובינשטיין. פיתוח רעיונות וניהול הצגה: דניאל כהן לוי. שולחן ומנגנונים: רוני נעים. בתיאטרון תמונע.

לכל שואה יש מוצאי שואה, אומרת אחת הדמויות בסדרת הטלוויזיה "הבורר", ואני לא חושב שאפשר יהיה למצוא הצגה מתאימה יותר למוצאי יום השואה מאשר "אקס חמותי החורגת" שיצרה נעמי יואלי, אשת במה שעד עתה ראיתי אותה (מעט מדי לטעמי, ואני לא יודע אם זה בגללי או בגללה) כשחקנית. כאן היא מביאה לבמה ולאולם, אכן, את אקס חמותה החורגת בחיים האמיתיים, הפסלת אגי יואלי, אמו החורגת של בעלה לשעבר.

אגי יואלי נולדה וגדלה בין הונגריה לצ'כוסלובקיה בין שתי המלחמות הגדולות. היא היתה כבר נשואה כשהחל האירוע שאנחנו קוראים לו "השואה", עברה את הגטו ואת אושוויץ והגיעה לתל אביב שבוע לפני הכ"ט בנובמבר, נדהמה מהכיעור, רצתה לברוח ואחרי הריקודים ברחובות החליטה בכל זאת להישאר. היא היתה בקהל, באמצע השורה השלישית, ונעמי יואלי העלתה מין סטנדרט אפ אותו היא מתחילה בדמות עצמה, ובדרך שאין לי לכנות אלא כפלאית היא הופכת לעיני הצופים לדמות אקס חמותה החורגת. השתיים נפגשות, אגב, מדי שבת, וההתקרבות התחילה דווקא מאז שהן אקס זו לזו.

על הבמה יש גם שולחן עגול, ונעמי יואלי מזמינה לבמה צופים (אינני יודע אם זה מתוכנן, אני חושד שקצת כן, אבל באמת לא אכפת לי). הללו מתבקשים לסחרר את השולחן, ולפתוח את המגירה עליה ייעצר הסיבוב. מן המגירה מועלים חפצים מחייה של אקס חמותה החורגת, ויואלי השחקנית בדמות אקס חמותה